

prøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt m. v.)

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v.)

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 171 af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov nr. 138 af 10. maj 1915 om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes udbredelse

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov nr. 145 af 12. marts 1918 om foranstaltninger til tuberkulosens bekæmpelse

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 193 af 4. juni 1947 om bekæmpelse af kønssygdomme

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov nr. 67 af 31. marts 1953 om karantæneforanstaltninger mod smitsomme sygdomme

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om ændring af loven om oprettelse af „Rask-Ørsted Fondet“ (Danmarks internationale videnskabelige Fond).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 5151).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Derpå foretoges:

Tredie behandling af forslag til lov om ungdomsundervisning m. v. (ungdomsskoler, aftenskoler, fortsættelsesklasser, efterskoler, landbrugsfaglige skoler, brevskoler, fritidsforanstaltninger).

(Anden behandling findes i tidenden sp. 5063).

Der var til denne behandling stillet følgende ændringsforslag:

Af undervisningsministeren:

Til § 1.

1) I stk. 2 ændres ordene „foranstående bestemmelse“ til: „nærværende lov“.

Til § 16.

2) I stk. 2, 1. afsnit, næstsidste linie, ændres ordene „for tiden“ til: „pr. 1. oktober 1953“.

Til § 32.

3) I stk. 2 efter ordene „lov nr. 416 af 12. juli 1946“ indføjes: „, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954“.

Til § 34.

4) I stk. 2 efter ordene „lov nr. 416 af 12. juli 1946“ indføjes: „, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954“.

Til § 36.

5) I stk. 1 ændres i 2. linie ordene „§ 9 c i lov nr. 416 af 12. juli 1946“ til: „§ 8 c i lov nr. 416 af 12. juli 1946, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954“.

6) I samme stykke ændres i 7. linie ordene „lov af 12. juli 1946 § 9 c“ til: „lov nr. 416 af 12. juli 1946, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954, § 8 c,“.

De stillede ændringsforslag sættes først til forhandling.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg tillader mig at stille disse få ændringsforslag. De er væsentlig af formel karakter, og jeg anbefaler dem til vedtagelse.

Ordføreren (Horn): Jeg kan på udvalgets vegne anbefale ændringsforslagene til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1—6
vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sættes derefter til forhandling.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg ville gerne have lejlighed til her ved tredje behandling at betone, at det forslag, som vi nu snart gennemfører, betyder en række betydelige fremskridt i forhold til hidtil gældende lovgivning. Jeg vil gerne have lov til at fremhæve et par af de vigtigste punkter.

Vi har her samlet i een lov bestemmelser om alle de former for undervisning og fritidsbeskæftigelse, som tilbydes den unge mand og kvinde i dag, efter at de er gået ud af folkeskolen. Jeg tillægger det stor vægt, at de mennesker, der arbejder med planer om at sætte noget i gang for de unge, har en let adgang til overblik over de muligheder, der foreligger. På den anden side er

loven kun en rammelov. Indholdet, det, der skal drage de unge med ind i undervisningen, må skabes af dem, der vil tage dette arbejde op, og med hvis medarbejderskab hele loven står og falder.

For ungdomsskolens vedkommende er der i loven angivet en række forskellige former, hvori skolen kan tilrettelægges. Minimumstimetallene er for nogle af skoleformerne meget små, således at der lægges så få hindringer som muligt i vejen for oprettelse af ungdomsskole på steder, hvor det kan knibe med tilslutningen. Dagundervisningen har fået en fremtrædende plads indenfor ungdomsskolen, støttet af de 14—16-åriges ret til en ugentlig frieftersmiddag for at deltage i denne undervisning.

Både for ungdomsskolens og for aftenskolens vedkommende giver forslaget større frihed end de hidtil gældende love med hensyn til, hvilke fag der kan undervises i. For aftenskolens vedkommende er der ikke længere i loven nogen opregning af, hvilke fag der kan godkendes, men ethvert fag, der naturligt henhører under en af de 4 store faggrupper, vil opfylde betingelserne for godkendelse.

I tilfælde, hvor en aftenskole besøges af elever fra en anden kommune end den, der har oprettet aftenskolen, er der indført mulighed for, at den del af udgiften, der normalt afholdes af kommunen, kan udredes af staten, som efter nærmere regler, der siden skal fastsættes af undervisningsministeren, kan kræve refusion fra vedkommende hjemstedskommune.

Timelønningerne i ungdoms- og aftenskolen er ajourført og bragt i bedre overensstemmelse med lønningerne i tekniske skoler og handelsskoler. Som en meget betydningsfuld bestemmelse med henblik på sikringen af gode og egnede lærere, specielt for aften- og ungdomsskolens formål, må nævnes den ved § 20 hjemlede adgang til normering på kommunens skoleplan af faste lærere til bestridelse af dette arbejde, enten alene eller kombineret med arbejde i den almindelige folkeskole. Jeg vil gerne sætte en særlig streg under dette punkt. Også arbejde med fritidsbeskæftigelsen kan således indgå i en lærers timeplan til opnåelse af løn som fast ansat folkeskolelærer. Under hensyn til de større krav, der forudsættes stillet til lærerne ved ungdomsunder-

[Undervisningsministeren.]

visningen i forhold til kravene i folkeskolen, er der foreskrevet en overgangsregel, hvorefter 3 timer i aftenskolen m. v. svarer til 4 timer i folkeskolen.

Der er herved åbnet kommuner, der ønsker det, adgang til at byde ungdomsundervisningens lærere, der hidtil i alt overvejende grad har været timelærere med ganske løse og usikre forhold, ligeså betryggende forhold som dem, der gælder for folkeskolens lærere, såvel med hensyn til ansættelsens varighed som også ved sikring gennem pension m. v. Man må kunne regne med, at denne ordning vil tjene til en stabilisering af ungdomsskolens lærerforhold, som atter vil tjene til skolens bedste.

Administrativt er der indført den betydelige ændring, at samtlige ungdomsskoleplaner og aftenskoleplaner både fra landkommuner og købstadkommuner skal godkendes af amtsnævnet, medens det tidligere har været sådan, at ungdomsskoleplaner og aftenskoleplanerne fra købstæderne skulle godkendes af undervisningsministeriet. Aftenhøjskoler og ungdomskostskoler skal dog fortsat godkendes af undervisningsministeriet.

For ungdomskostskolernes vedkommende har man i videst muligt omfang søgt de økonomiske regler nærmet til de for efterskoler gældende. En konsekvens heraf er det også, at beløbet til elevunderstøttelser ved efterskolerne er forhøjet fra to femtedele til halvdelen af den godkendte elevbetaling.

Den landbrugsfaglige undervisning har hidtil haft sine ganske specielle administrative og økonomiske regler, stammende fra tiden før aftenskoleloven af 1942, men er nu stort set lagt ind under de for ungdoms- og aftenskolen gældende almindelige bestemmelser, uden at dens indholdsmæssige egenart og dens tilknytning til de landøkonomiske foreninger på nogen måde er angrebet.

Forslaget regler om støtte til fritidsklubber og andre fritidsforanstaltninger for

ungdommen — både i tilknytning til ungdomsskolen og uden sådan særlig tilknytning, men som en almen kulturel foranstaltning — er en anden væsentlig nydannelse, der tilsigter at tilvejebringe muligheder for, at ungdommen kan udnytte sin fritid netop som fritid, således at der uden noget krav om undervisning gives de unge lejlighed til at dyrke de hobbies, der har deres interesse og virker til fremme af deres udvikling.

En afgørende betingelse for, at de unge kan udnytte deres fritid på en udviklende og betryggende måde, er, at der kan skaffes dem de fornødne lokaler hertil. For at lette tilvejebringelsen af sådanne lokaler er der skabt hjemmel for ydelse af statstilskud til lokaleudgifter for ungdomsforeninger, der virker for ungdommens almene oplysning og udvikling, ligesom der kan ydes statstilskud til indretning og montering af lokaler, herunder forsamlingshuse, der benyttes til samlingssted for ungdommen.

Til slut skal jeg nævne bestemmelserne om tilskud til aflønning af ungdomsvejledere. Med hele den udvikling, som det er mit håb at loven må føre med sig indenfor ungdomsundervisningen og ungdommens fritidsudnyttelse, vil det mange steder være nyttigt at have en mand, der kan ofre en større del af sin tid, eventuelt hele sin arbejdstid, på iværksættelsen og tilrettelæggelsen af de former for undervisning og fritidsbeskæftigelse, som der særlig er behov for på det pågældende sted. Arbejdet hermed vil meget vel kunne overstige, hvad et menneske kan overkomme i sin fritid, og der er derfor åbnet mulighed for, at landsorganisationer, landsdelsorganisationer, kommuner eller amtsungdomsnævn kan antage en helt eller delvis beskæftiget ungdomsvejleder, til hvis løn der kan ydes tilskud af statskassen. En sådan ungdomsvejleder skal såvel kunne virke rådgivende som tage mere aktiv del i arbejdet, f. eks. ved at medvirke til, at der oprettes det fornødne antal ungdomsskoler, fritidsklubber o. s. v. Ungdomsvejlederne må ikke udføre

[Undervisningsministeren.]

partipolitisk arbejde, og det er ikke meningen, at ungdomsvejlederens hjælp skal påtvinges nogen, der ikke ønsker at modtage den.

Skønt disse punkter er de ærede medlemmer, der har arbejdet i udvalget, særdeles vel bekendt — måske er de alle tingets medlemmer bekendt — har jeg fundet det rigtigst her til slut at samle disse positive punkter i en oversigt, og med disse bemærkninger vil jeg anbefale det høje ting at stemme for lovforslaget, som i den skikkelse, hvori det nu foreligger, betyder en væsentlig forbedring af dansk ungdoms chancer for en sund og udviklende udnyttelse af fritiden.

Søren Olesen: Jeg har ved første og anden behandling udtalt betænkelighed ved nogle af de bestemmelser, der nu er indføjjet i dette lovforslag om aftenskoler og ungdomsskoler, det gælder kort sagt kapitlerne V og VI. Jeg sagde ved anden behandling, at jeg ville forbeholde mig at stille ændringsforslag ved tredje behandling. Det har jeg dog ikke gjort, da jeg indser, at det ikke tjener noget formål, eftersom man fra alle sider er enig også om den affattelse, disse to kapitler nu har fået; der ville derfor ikke kunne forventes nogen yderligere ændring heri.

Med hensyn til kapitel V, der handler om breviskolerne, har jeg tidligere udtalt, at jeg mente, det var meget vanskeligt at føre nogen kontrol med, hvordan disse skoler virker. Når man ser de store annoncer, der fra visse breviskoler indrykkes i dagbladene — jeg står her med et par stykker, som endda ikke er af de største — store helsidesannoncer, som koster mange, mange penge, forstår man, at der er penge i disse foretagender, og derfor finder jeg det helt meningsløst, at staten nu skal til at støtte dem oven i købet. Jeg ved vel, at man vil sige, at disse skoler, der har råd til at ofre så store annoncer, kan man lade være at give del i statstilskuddene, men det viser sig ofte, at er man smart nok i den ene henseende, kan man også opnå fordele på andre områder.

På samme måde har jeg udtalt mine betænkeligheder med hensyn til fritidsklubberne. Jeg mener, det må være de enkelte

kommuner, der tager sig af dette forhold, at det ikke kan være en statsopgave at støtte oprettelse af sådanne klubber i enkelte byer, medens man andre steder klarer den slags arbejde helt ad frivillighedens vej, gennem foreningerne, uden at forlange nogen statsstøtte hertil.

Min indvending mod ansættelse af ungdomsvejledere var den, at jeg ikke kan se, hvordan man skal kunne skelne imellem og kunne godkende dem, man finder egnede til dette arbejde. Jeg mener, konsekvensen må blive den, at enhver forening, som søger derom, må kunne få godkendt disse ungdomsvejledere. Staten kan jo ikke give sig til at optræde som censor på åndslivets område, så gør den sig let skyldig i en forskelsbehandling, som også kan komme til at virke urimelig og uretfærdig. Konsekvensen af dette forslag mener jeg derfor bliver, at man må godkende dem allesammen.

Denne pasus om, at et politisk formål ikke må gøres til hovedformålet, kan jo såre let omgås. Mit parti kan derfor ikke tiltræde disse kapitler.

Da vi naturligvis ikke vil stemme imod selve den undervisningsmæssige del af dette lovforslag, vil vi i dag afholde os fra at stemme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 117 stemmer; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om beskætning af frugtplantager.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 5038).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ordføreren (Skytte): Udvalget har holdt et møde, og jeg skal derefter på det sam-